GENERALINĖS ADVOKATĖS ELEANOR SHARPSTON IŠVADA, pateikta 2010 m. liepos 1 d.[1]

1. Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad 2004 m. balandžio 16 d. be viešojo pirkimo konkurso pasirašiusi išimtinę viešosios paslaugos teikimo sutartį su *Gozo Channel Company Ltd* (toliau – GCCL), Maltos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3577/92[2] (toliau – reglamentas), konkrečiai kalbant, pagal jo 1 ir 4 straipsnius.

2. Atsikirsdama Malta kaip pagrindinį motyvą nurodo tai, kad tuo metu šis reglamentas jai nebuvo taikomas. Malta į Europos Sąjungą įstojo tik 2004 m. gegužės 1 d., o Stojimo sutartis[3] buvo pasirašyta 2003 m. balandžio 16 d.

3. Atsakydama į Teisingumo Teismo klausimus, Komisija pabrėžė valstybės pareigą sąžiningai laikytis sutarties sąlygų ir iki jos įsigaliojimo susilaikyti nuo veiksmų, kurie pažeistų jos objektą ir tikslą – t. y. tarptautinės teisės principus, įtvirtintus Vienos konvencijos dėl sutarčių teisės 18 ir 26 straipsniuose[4].

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3577/92, taikantis laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) (OL L 364, 1992, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 6 sk., 2 t., p. 10; toliau – reglamentas).

3 — Belgijos Karalystės, Danijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos, Graikijos Respublikos, Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos, Airijos, Italijos Respublikos, Didžiosios Liuksemburgo Hercogystės, Nyderlandų Karalystės, Austrijos Respublikos, Portugalijos Respublikos, Suomijos Respublikos, Švedijos Karalystės, Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinės Karalystės (Europos Sąjungos valstybės narės) ir Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos sutarties dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą sutartis (OL L 236, 2003, p. 17, toliau – Stojimo sutartis).

4 — 1969 m. gegužės 23 d. sudaryta Vienoje, įsigaliojo 1980 m. sausio 27 d. (*United Nations Treaty Series*, vol. 1155, p. 331; toliau – Vienos konvencija).

Teisinis pagrindas

26 straipsnį (kuriame išdėstytas sąžiningumo reikalavimas)[7]. Nors šie straipsniai savaime nėra privalomi Maltai[8], juos naudinga paminėti kaip tarptautinės paprotinės teisės, kuri, kaip Malta pripažįsta, yra jai taikytina, normas.

5. Vienos konvencijos 18 straipsnyje „Įsipareigojimas nepažeisti sutarties objekto ir tikslo iki jos įsigaliojimo“ numatyta:

Vienos konvencija

„Valstybė narė privalo susilaikyti nuo veiksmų, kurie pažeistų sutarties objektą ir tikslą, jei:

4. Vienos konvencija kodifikuota didelė tarptautinės sutarčių teisės dalis. Pagal 1 straipsnį ji taikoma sutartims tarp valstybių (taigi ir Stojimo sutarčiai), o pagal 5 straipsnį – visoms sutartims, kuriomis įsteigiama tarptautinės organizacijos (taigi įskaitant įvairias Europos Bendrijos ir Europos Sąjungos sutartis)[5]. Kai kurios jos normos yra tarptautinės paprotinės teisės taisyklės, kurios savaime sudaro Bendrijos teisinės sistemos dalį[6]. Įprasta tokioms normoms priskirti Vienos konvencijos 18 straipsnį (kuriame įtvirtintas vadinamasis „laikinas įsipareigojimas“) ir

a) ji yra pasirašiusi sutartį ar pasikeitusi sutartį, kuri vėliau turi būti ratifikuota, priimta ar patvirtinta, sudarančiais dokumentais, iki to laiko, kol valstybė aiškiai pareiškia neketinanti tapti sutarties šalimi; arba

b) jei ji yra išreiškusi sutikimą laikyti sutartį įpareigojančia iki jai įsigaliojant, su sąlyga, kad sutarties įsigaliojimas nėra be pagrindo uždelsiamas.“

5 — Vis dėlto dabartinės valstybės narės Prancūzija, Malta ir Rumunija nėra pasirašiusios Vienos konvencijos ir, nors visos kitos valstybės šiuo metu ją yra ratifikavusios ar prie jos prisijungusios, Liuksemburgas ir Portugalija tai padarė tik po Stojimo sutarties pasirašymo ir iki jos įsigaliojimo, o Airija – tik po pastarosios įsigaliojimo (žr. *United Nations Treaty Series* interneto tinklapį http://treaties.un.org).

6 — Žr. neseniai priimto 2010 m. vasario 25 d. Sprendimo *Brita* (C-386/08, Rink. p. I-1289) 40–42 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką.

7 — Vis dėlto nėra vieningos mokslininkų nuomonės, ar 18 straipsniu paprasčiausiai kodifikuojama, o ne sukuriama nauja tarptautinės paprotinės teisės norma: žr., pavyzdžiui, I. Sinclair „The Vienna Convention on the Law of Treaties“, Manchester University Press, 1973, p. 22; dėl kai kurių paprotinės taisyklės formuluočių, besiskiriančių nuo įtvirtintų Vienos konvencijoje, žr. J. Klabbers „How to defeat a treaty's object and purpose pending entry into force: toward manifest intent“, *34 Vanderbilt Journal of Transnational Law*, p. 283, 2001 m. kovas.

8 — Žr. 5 išnašą.

6. Vienos konvencijos 26 straipsnyje „*Pacta sunt servanda*“ numatyta:

„Kiekviena įsigaliojusi sutartis jos šalims yra privaloma, ir šalys privalo sąžiningai ją vykdyti.“

EB sutartis

7. EB 226 straipsnyje (dabar – SESV 258 straipsnis) numatyta:

„Jei Komisija mano, kad kuri nors valstybė narė neįvykdė kokios nors pareigos pagal [šią Sutartį (šias Sutartis)], ji šiuo reikalu pareiškia pagrįstą savo nuomonę, pirma suteikusi atitinkamai valstybei narei galimybę išdėstyti savo samprotavimus.

Jei atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką neatsižvelgia į tą nuomonę, Komisija gali perduoti šį reikalą svarstyti Europos [Sąjungos] Teisingumo Teismui.“

8. Pagal EB 249 straipsnio (dabar – SESV 288 straipsnis) 2 dalies formuluotę:

„Reglamentas yra taikomas visuotinai. Jis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.“

9. Pagal EB 254 straipsnio 1 ir 2 dalis (dabar – SESV 297 straipsnis) reglamentai įsigalioja juose nurodytą dieną arba, jei ji nenurodoma, dvidešimtą dieną nuo jų paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Stojimo sutartis ir Stojimo aktas

10. Pagal Stojimo sutarties 1 straipsnio 1 dalį 10 naujųjų valstybių, be kitų ir Malta, tapo „Europos Sąjungos narėmis ir Sutarčių, kuriomis įkurta Sąjunga, kartu su jų pakeitimais ir papildymais, šalimis“. 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Priėmimo sąlygos ir dėl šio priėmimo reikalingos Sutarčių, kuriomis grindžiama Sąjunga, pritaikomosios pataisos yra nustatytos prie šios Sutarties pridedamame akte[9]. To akto nuostatos yra neatskiriama šios Sutarties dalis.“

9 — Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis įsteigta Europos Sąjunga, pakeitimų (OL L 236, 2003, p. 33, toliau – Stojimo aktas).

11. Vadovaujantis 2 straipsnio 2 dalimi, 2003 m. balandžio 16 d. Atėnuose pasirašyta Stojimo sutartis įsigaliojo2004 m. gegužės 1 d.

12. Stojimo akto 2 straipsnyje numatyta:

„Nuo įstojimo dienos pirminių Sutarčių ir prieš įstojimą institucijų ir Europos centrinio banko priimtų aktų nuostatos naujosioms valstybėms narėms yra privalomos ir tose valstybėse taikomos tose Sutartyse ir šiame Akte nustatytomis sąlygomis.“

13. Jokių reglamento taikymo sąlygų Maltai nebuvo numatyta.

14. 2003 m. liepos 30 d. Malta deponavo Stojimo sutarties ratifikavimo raštus Italijos vyriausybei.

Reglamentas Nr. 3577/92

15. 1992 m. gruodžio 7 d. Taryba priėmė reglamentą ir 1992 m. gruodžio 12 d. jį paskelbė *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

16. 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Nuo 1993 m. sausio 1 d. laisvė teikti jūrų transporto paslaugas valstybėje narėje (jūrų kabotažą) suteikiama Bendrijos laivų savininkams, kurių laivai įregistruoti valstybėje narėje ir plaukioja su jos vėliava, jei šie laivai atitinka visas kabotažo vykdymo šioje valstybėje narėje sąlygas, įskaitant laivus, įregistruotus Euros registre, kai jį patvirtins Taryba.“

17. Pagal 2 straipsnio 1 dalį „jūrų transporto paslaugos valstybėje narėje (jūrų kabotažas)“ – tai paprastai už užmokestį teikiamos paslaugos„, kurias visų pirma pagal c punkto antrą įtrauką sudaro “salų kabotažas [kabotažas tarp salų]: keleivių arba prekių vežimas jūra tarp <...> vienos ir tos pačios valstybės narės salose esančių uostų.

18. Reglamento 2 straipsnio 4 dalyje apibrėžiami „visuomenės aptarnavimo įsipareigojimai [su viešąją paslauga susiję įsipareigojimai]“ – tai „įsipareigojimai, kurių atitinkamas Bendrijos laivo savininkas neprisiimtų arba neprisiimtų tokiu mastu arba tokiomis pačiomis sąlygomis, jei jis galvotų apie savo komercinius interesus.“

19. 4 straipsnyje numatyta:

1. „Valstybė narė gali sudaryti su laivybos kompanijomis, teikiančiomis reguliarias paslaugas į salas, iš jų arba tarp jų, visuomenės aptarnavimo sutartis arba nustatyti joms visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus kaip sąlygą kabotažo paslaugoms teikti.

Kai valstybė narė sudaro visuomenės aptarnavimo sutartis arba nustato visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus, neturi būti diskriminuojami jokie Bendrijos laivų savininkai.

2. Nustatydamos visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus valstybės narės gali kelti reikalavimus tik dėl aptarnaujamų uostų, reguliarumo, tęstinumo, dažnumo, masto teikti paslaugą, imamų mokesčių ir laivo įgulos sukomplektavimo.

Atitinkamais atvejais visi Bendrijos laivų savininkai turi turėti galimybę gauti bet kokią kompensaciją už visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus.

3. Esamos visuomenės aptarnavimo sutartys gali galioti iki atitinkamos sutarties galiojimo termino pabaigos.“

20. Vadovaujantis reglamento 11 straipsniu, jis įsigaliojo 1993 m. sausio 1 d. Vis dėlto pagal jo 6 straipsnyje numatytą išimtį jis laikinai netaikomas įvairioms Vidužemio jūroje, prie Ispanijos, Portugalijos bei Prancūzijos krantų teikiamoms kabotažo paslaugoms, su Ispanijos, Portugalijos ir Prancūzijos pakrančių salomis ir ne Europoje esančiomis salomis bei teritorijomis susijusioms kabotažo paslaugoms iki atitinkamų datų nuo 1995 m. sausio 1 d. iki 2004 m. sausio 1 d.

Faktinės aplinkybės ir procedūra

21. Vykstant deryboms dėl Stojimo sutarties sudarymo, klausimas dėl laipsniško Maltos teisės atitikties Bendrijos teisynui užtikrinimo, be kita ko, jūrų transporto srityje buvo keltas ir diskutuotas daug kartų.

22. Šiuo atžvilgiu 2001 m. spalio 26 d.[10] bendrojoje pozicijoje numatyta: „<…> Europos Sąjunga pažymi, kad Malta iki 2002 m. birželio 30 d. ketina sudaryti išimtines 5 metų trukmės su viešosiomis paslaugomis susijusių įsipareigojimų sutartis su *Sea Malta Co. Ltd* ir [GCCL], o pasibaigus šių sutarčių galiojimui bus taikomos viešųjų pirkimų procedūros

10 — Konferencija dėl stojimo į Europos Sąjungą – Malta - doc. 20766/01 CONF-M 80/01.

pagal taikytiną teisyną.“ Bendrojoje pozicijoje Europos Sąjunga taip pat pabrėžė, kad „šiame etape nėra poreikio tęsti derybas dėl šio skyriaus“, bet nurodė, kad užtikrindama teisyno laikymosi priežiūrą ji gali „prie šio skyriaus sugrįžti atitinkamu momentu.“

23. Sutartį su GCCL[11] dėl reguliaraus susisiekimo didelio greičio keltais paslaugų teikimo tarp Maltos ir Gozo salų buvo delsiama pasirašyti iki 2004 m. balandžio 16 d. (metus po Stojimo sutarties pasirašymo ir dvi savaites iki jos įsigaliojimo) ir galiausiai sudaryta šešerių, o ne penkerių, metų laikotarpiui be galimybės pratęsti.

24. Byloje neginčijama, kad sutartis buvo sudaryta nesuteikus Bendrijos laivų savininkams jokios galimybės dalyvauti viešųjų pirkimų konkurse.

25. Užbaigusi administracinę procedūrą pagal EB 226 straipsnį, Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad 2004 m. balandžio 16 d. pasirašiusi išimtinę viešųjų paslaugų teikimo sutartį su GCCL, tačiau prieš tai nepaskelbusi viešųjų pirkimų konkurso, Maltos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal reglamentą, konkrečiai kalbant pagal jo 1 ir 4 straipsnius, bei priteisti iš Maltos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

26. Malta prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad reglamentas nebuvo ir nėra taikomas ginčijamai sutarčiai, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Vertinimas

27. Pagrindinis Maltos atsikirtimas į ieškinį yra tai, kad reglamentas tuo metu jai nebuvo taikomas. Subsidiariai ji tvirtina, kad sudaryti ginčijamą sutartį iš esmės buvo leista vykstant stojimo deryboms (o ją pasirašyti buvo delsiama dėl pateisinamų priežasčių) ir (arba) bet kuriuo atveju ją pateisina realus poreikis ir ji yra proporcinga siekiamam tikslui.

28. Šioje išvadoje įvertinsiu tik pagrindinį argumentą, kuris, mano nuomone, suteikia pakankamą pagrindą atmesti Komisijos ieškinį, išsamiai net nesvarsčius kitų Maltos nurodytų gynybos pagrindų.

11 — Iš rašytinių pastabų matyti, kad sutartis taip pat buvo sudaryta su *Sea Malta Co. Ltd*, bet ši bendrovė vėliau buvo likviduota.

29. Pagrindinė kliūtis Komisijos ieškiniui yra paprasta. Pripažinimas, kurio prašoma, gali būti susijęs tik su Sutartyse numatytų pareigų, be kita ko, pareigos laikytis pagal Sutartis priimto reglamento, nevykdymu. Tokia pareiga gali atsirasti tik kai atitinkama valstybė narė yra saistoma Sutarčių ir atitinkamai bet kurio jų pagrindu priimto reglamento. Tačiau šioje byloje prašoma pripažinti, kad imdamasi tam tikrų žingsnių Malta nesilaikė reglamento tuo metu, kai ji dar nebuvo saistoma EB sutarties.

30. Mano manymu, Komisija šios kliūties neįveikė.

31. Tačiau tokiam požiūriui įmanomi du prieštaravimai, kuriuos reikia aptarti. Pirma, ar prašomas pripažinimas gali būti vertinamas kaip susijęs ne su faktiniu sutarties sudarymu 2004 m. balandžio 16 d., bet su jos palikimu galioti po 2004 m. gegužės 1 d.? Ir, antra, ar Malta gali būti laikoma įpareigota laikytis reglamento iki šios datos?

32. Manau, kad prieš nagrinėjant bet kurį iš šių klausimų naudinga priminti tam tikrus Teisingumo Teismo praktikos, skirtos procedūrai dėl įsipareigojimų neįvykdymo, aspektus.

Teisingumo Teismo praktika, susijusi su procedūromis dėl įsipareigojimų neįvykdymo

33. Pirma, Teisingumo Teismas yra aiškiai nurodęs, kad ikiteismine įsipareigojimų neįvykdymo procedūra siekiama suteikti valstybei narei galimybę, pirma, įvykdyti įsipareigojimus pagal ES teisę ir, antra, tinkamai pateikti savo gynybos argumentus atsakant į Komisijos suformuluotus kaltinimus. Taigi: a) procedūros dėl įsipareigojimų neįvykdymo dalyko ribos apibrėžiamos ikiteisminėje procedūroje; ir b) tiek pagrįstoje nuomonėje, tiek ieškinyje Teisingumo Teismui Komisijos kaltinimai turi būti išdėstyti tiksliai, nedviprasmiškai ir išsamiai, kad valstybė narė ir Teisingumo Teismas galėtų tiksliai įvertinti teiginį, kokiu būdu ji neįvykdė kažkurio įsipareigojimo pagal Sutartį, ir kad būtų išvengta Teisingumo Teismo sprendimo *ultra petita* arba jo sprendimo dėl tam tikro kaltinimo nepriėmimo apskritai[12].

34. Antra, į klausimą, ar valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų, turi būti atsakoma atsižvelgiant į valstybė narės padėtį pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje[13].

12 — Be kitų pavyzdžių žr. 2004 m. spalio 14 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* (C-340/02, Rink. p. I-9845) 25–27 punktus; 2007 m. birželio 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-235/04, Rink. p. I-5415) 48 punktą ir 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją* (C-457/07, Rink. p. I-8091) 67 ir 68 punktus bei juose nurodytą teismo praktiką.

13 — Žr., pavyzdžiui, 12 išnašoje minėto sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-235/04) 52 punktą.

35. Galiausiai Komisija turi pareigą įrodyti kaltinimą, kad įsipareigojimas neįvykdytas, ir pateikti Teisingumo Teismui informaciją, reikalingą tai nustatyti. Ieškinyje Komisijai nepakanka nurodyti teiginį, kad imdamasi tam tikrų veiksmų valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal reglamento normą, ir taip priskirti šiai nuostatai teisines pasekmes, kurios nebūtinai iš jos kyla. Siekdama pagrįsti savo kaltinimą, ji privalo įrodyti, kad atitinkamu atveju yra iš esmės įvykdytos tokios nuostatos taikymo sąlygos[14].

Sutarties sudarymas ar palikimas galioti?

36. Neabejotina, jog Komisija siekia pripažinimo, kad 2004 m. balandžio 16 d. pasirašiusi konkrečią sutartį Malta neįvykdė įsipareigojimų pagal reglamentą.

37. 2006 m. gruodžio 12 d. pagrįstoje nuomonėje Komisija panaudojo beveik identišką formuluotę dėl kaltinimo neįvykdžius įsipareigojimų. Tačiau šiame dokumente ji taip pat reikalauja Maltos imtis reikalingų priemonių įvykdyti pagrįstą nuomonę per du mėnesius nuo jos gavimo dienos.

38. Žinoma, nebuvo galima tikėtis, kad Malta nukeliaus atgal laiko atžvilgiu, kad *nepasirašytų* ginčijamos sutarties 2004 m. balandžio 16 d. Priemonės, būtinos įvykdyti pagrįstą nuomonę, galėjo būti tik tokios, kurių pagrindu būtų nutraukta sutartis arba sudaryta nauja sutartis pagal nediskriminuojančią viešųjų pirkimų procedūrą.

39. Pavyzdžiui, tokia situacija nėra reta procedūrose dėl įsipareigojimų neįvykdymo, susijusiose su specifinėmis viešųjų pirkimų sutartimis, kurios sudarytos nesilaikant Europos Sąjungos viešųjų pirkimų taisyklių. Pagal SESV 258 straipsnį ir Teisingumo Teismo praktiką, jei Komisija mano, kad tokia sutartis buvo sudaryta neteisėtai, ji, suteikusi valstybei narei galimybę pasiaiškinti, privalo, pirma, kreiptis į tą valstybę narę, kad neteisėti veiksmai būtų pašalinti (bet kokiomis toje stadijoje įmanomomis priemonėmis) iki tam tikros datos ir, jei valstybė narė to nepadaro, pateikti ieškinį Teisingumo Teismui, kuris priims sprendimą atsižvelgęs į tai, ar neteisėta padėtis vis dar egzistavo Komisijos nurodytą dieną.

14 — Žr. 2001 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* (C-347/98, Rink. p. I-3327) 38 ir 39 punktus.

40. Toks scenarijus reiškia, kad Teisingumo Teismas arba pripažins, kad valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų, jei neteisėti veiksmai nebuvo pašalinti iki tos datos, arba atmes Komisijos ieškinį, jei padėtis buvo ištaisyta[15]. Vis dėlto pirmuoju atveju Teisingumo Teismo pripažinimas bus susijęs su pradiniu sutarties sudarymo neteisėtumu, o ne su jo nepašalinimu[16].

41. Taigi, net jei šia procedūra dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kaip visuma siekiama panaikinti tariamai reglamento nuostatų požiūriu neteisėtą situaciją arba pasmerkti Maltą dėl to, kad ji neištaisė šios situacijos per tam tikslui suteiktą terminą, jos sėkmė neišvengiamai priklauso nuo išvados, ar sutarties sudarymas buvo neteisėtas jos sudarymo dieną arba bent jau tapo neteisėtas kuriuo nors vėlesniu momentu.

42. Šioje byloje siekiama, kad būtų pripažinti pagal reglamentą, o ne pagal kokį kitą dokumentą tariamai neįvykdyti įsipareigojimai. Taigi tam kad ieškinys būtų patenkintas, reglamentu turėjo būti draudžiama sudaryti sutartį arba 2004 m. balandžio 16 d., kai ji buvo sudaryta (pirmoji hipotezė), arba 2004 m. gegužės 1 d., kai reglamentas tapo privalomas Maltai pagal Stojimo sutarties 2 straipsnio 2 dalį ir Stojimo akto 2 straipsnį (antroji hipotezė).

43. Antrąją hipotezę galima atmesti pakankamai greitai.

44. Ginčijama sutartis jau egzistavo iki 2004 m. gegužės 1 d., o reglamento 4 straipsnio 3 dalimi aiškiai leidžiama palikti esamas viešųjų paslaugų teikimo sutartis galioti iki jų galiojimo pabaigos[17].

45. Negaliu pritarti posėdyje pareikštam Komisijos teiginiui, kad reglamento 4 straipsnio 3 dalis skirta tik 1993 m. sausio 1 d. egzistavusioms sutartims net ir valstybių narių, įstojusių į Europos Sąjungą vėliau nei po dešimtmečio, atžvilgiu. Šioje nuostatoje kalbama apie „esamas sutartis“, o ne apie „buvusias 1993 m.

15 — Šios antrosios situacijos pavyzdys (nors susijęs su platesnio taikymo nutarimo priėmimu ir palikimu galioti nei su konkrečios sutarties sudarymu) pateikiamas 2005 m. spalio 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-525/03, Rink. p. I-9405) 16 punkte.

16 — Toks pavyzdys minimas 2000 m. spalio 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* (C-16/98, Rink. p. I-8315) 1, 12–22 ir 113 punktuose. Kitokia situacija susiklosto bylose dėl valstybės pagalbos pagal EB 88 straipsnio 2 dalį (dabar – SESV 108 straipsnio 2 dalis, o anksčiau – EB 93 straipsnio 2 dalis), kurios susijusios tik su Komisijos sprendime nustatyta pareiga ištaisyti pažeidimą; žr., pavyzdžiui, 1988 m. vasario 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* (213/85, Rink. p. 281) 7 ir 8 punktus.

17 — Taip pat reikia pažymėti, kad Sutartyje nėra nuostatos dėl sutarčių su fiziniais ar juridiniais asmenimis, kuri sukeltų tokį patį poveikį, kokį EB 307 straipsnis (dabar – SESV 351 straipsnis) sukelia tarptautinėms sutartims. Ši nuostata reikalauja, kad naujos valstybės narės panaikintų bet kokį iki įstojimo sudarytų tarptautinių sutarčių ir Sutarčių neatitikimą.

sausio 1 d.“ Tam, kad atitiktų teisinio tikrumo reikalavimus, formuluotė „esamos“ gali reikšti tik „esančios reglamento įsigaliojimo dieną“[18]. Valstybėms, kurios įstojo į Europos Sąjungą po 1993 m. sausio 1 d., ši diena yra jų įstojimo diena – su tuo sutinka pati Komisija. 2001 m. spalio 26 d. bendrojoje pozicijoje sutikdami, kad nuo 2002 m. birželio mėn. iki 2007 m. birželio mėn. sudaryta sutartis atitiks būsimus Maltos įsipareigojimus, be jokio poreikio nustatyti kokias nors reglamento taikymo Maltai sąlygas, Europos Sąjungos derybininkai iš tikrųjų netiesiogiai pripažino, kad tokiai sutarčiai bus taikoma 4 straipsnio 3 dalis.

46. Todėl negalima pritarti Komisijos dublike išdėstytam argumentui, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d. Malta neįvykdė įsipareigojimų pagal reglamentą.

47. Bet kuriuo atveju išvada, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d. Malta nevykdė įsipareigojimų pagal reglamentą, prieštarautų tokios formuluotės pripažinimui, kokio prašo pati Komisija, o vėliau ji neturi teisės pakeisti ar kitaip aiškinti ieškinyje suformuluotų reikalavimų, kaip, atrodo, ji tai siekė padaryti teismo posėdyje.

48. Todėl dabar grįžtu prie pirmosios hipotezės. Ši hipotezė susijusi su Maltos pareigos nesudaryti sutarties iki įstojimo egzistavimu.

Pareiga iki įstojimo?

49. Nei Stojimo sutartyje, nei Stojimo akte, kuriuos Malta pasirašė 2003 m. balandžio 16 d., o ratifikavimo raštus deponavo 2003 m. liepos 30 d., reglamento privalomumas Maltai iki Sutarties įsigaliojimo aiškiai nėra įtvirtintas. Priešingai, atrodo, kad iš Stojimo akto 2 straipsnio išplaukia neišvengiama išvada, kad reglamentas Maltai tapo privalomas tik tą dieną, t. y. 2004 m. gegužės 1 d.

50. Vis dėlto atrodo, jog derybose Malta pabrėžė, kad ketino sudaryti penkerių metų sutartį su GCCL iki 2002 m. birželio 30 d. ir kad tokia sutartis Europos Sąjungai atrodė suderinama su stojimu; tačiau 2004 m. balandžio 16 d. Malta sudarė ginčijamą sutartį šešerių metų terminui, o tokia išdava nebuvo nei pristatyta Europos Sąjungos derybininkams, nei jų pripažinta.

18 — Žr. šios išvados 58 punktą.

51. Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad Komisija nei savo ieškinyje Teisingumo Teismui, nei dublike į Maltos atsiliepimą į ieškinį, kuriame aiškiai keltas reglamento taikymo Maltai laiko atžvilgiu klausimas, netvirtino, kad jos ieškinys kuriuo nors būdu ar apimtimi būtų susijęs su įsipareigojimais, kuriuos Malta galėjo turėti iki Stojimo sutarties įsigaliojimo. Priešingai, dublike Komisija aiškiai išdėstė, kad „būtent nuo tos datos, konkrečiai stojimo dienos, Maltos Respublika nevykdė įsipareigojimų pagal Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3577/1992“.

52. Tokiomis aplinkybėmis, jei Komisija vėliau remtųsi ankstesnės pareigos buvimu, ji aiškiai nesilaikytų savo, kaip ieškovės Teisingumo Teisme, pareigos išdėstyti visus elementus, būtinus ieškiniui pagrįsti. Tokia situacija prieštarautų Teisingumo Teismo Procedūros reglamento 42 straipsnio 2 dalies pirmai pastraipai, kurioje nurodyta, kad „vykstant procesui negalima pateikti naujų pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui“[19].

53. Vis dėlto, kiek tai susiję su reglamento taikymu *ratione temporis* šios bylos aplinkybėmis, Teisingumo Teismas pats paprašė šalis pareikšti nuomonę dėl pareigos veikti sąžiningai laikotarpiu iki sutarties įsigaliojimo svarbos.

54. Jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad pažeidimą sudaro neįvykdyta pareiga, kurios Komisija nenurodė ieškinyje ar dublike, galima kelti klausimą, ar tai nebūtų Teisingumo Teismo iniciatyva iškeltas kaltinimo pagrindas.

55. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką su viešąją tvarka susiję pagrindai gali ar netgi turi būti Teisingumo Teismo keliami savo iniciatyva, jei jie nebuvo iškelti šalių. Vis dėlto, viena vertus, neatrodo, kad Teisingumo Teismas anksčiau būtų taip pasielgęs tam, kad išplėstų Komisijos kaltinimų apimtį vykstant procedūrai dėl įsipareigojimų neįvykdymo prieš valstybę narę, o kita vertus, šiuo pagrindu Europos Sąjungos teismų keliami „viešosios tvarkos klausimai“ labiau susiję su pagrindiniais procedūriniais reikalavimais, o ne su teisiniais argumentais dėl ginčo esmės[20]. Bet kuriuo atveju tai būtų teismų praktikos

19 — Žr. 1992 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-279/89, Rink. p. I-5785) 14–17 punktus.

20 — Todėl, pavyzdžiui, klausimą dėl tinkamos ikiteisminės procedūros (kuri yra Sutarties reikalaujama „esminė garantija“ – žr. 2008 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-442/06, Rink. p. I-2413) 22 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką) nesilaikymo Teisingumo Teismas gali iškelti savo iniciatyva, net jei valstybė narė pati aiškiai to nepadarė. Dėl skirtumų apeliacinio skundo atveju žr. 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* (C-367/95 P, Rink. p. I-1719) 67 punktą.

naujovė, jei Teisingumo Teismas papildytų Komisijos argumentus valstybei narei iškeltoje byloje dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Mano nuomone, tokia ieškinio eiga neatitiktų tokios procedūros kaltinamojo ir kvazi-baudžiamojo pobūdžio.

56. Kad ir kaip būtų, atsakydama į Teisingumo Teismo klausimą Komisija pareiškė nuomonę, kad: a) Malta kaip būsimoji valstybė narė privalėjo veikti sąžiningai nuo 2001 m. spalio 26 d., t. y. Bendrosios pozicijos priėmimo datos; ir b) nuo Stojimo sutarties pasirašymo 2003 m. balandžio 16 d. ji neabejotinai privalėjo susilaikyti nuo veiksmų, pažeidžiančių Europos Sąjungos teisę. Be to, Komisija teigia, kad Malta pasirašė ginčijamą sutartį tokiomis aplinkybėmis, kurios rodo nesąžiningumą. Šiuo atžvilgiu, ji mano, kad sąžiningumo reikalavimas ir Vienos konvencijos 18 ir 26 straipsniuose pateikta apibrėžtis turi esminės reikšmės.

57. Vis dėlto, kad patenkintų ieškinio reikalavimą, Teisingumo Teismas, mano nuomone, turėtų pripažinti ne tik tai, kad Maltos pareiga 2004 m. balandžio 16 d. nesudaryti ginčijamos sutarties neatsiejama nuo jos, kaip būsimos Stojimo sutartį pasirašiusios ir ratifikavusios valstybės narės statuso, bet ir tai, kad pačiame reglamente galėjo būti numatytos pareigos valstybėms narėms prieš jam įsigaliojant.

58. Laikotarpis iki reglamento, kuris yra Bendrijos teisyno dalis, įsigaliojimo stojančiojoje valstybėje panašus į laikotarpį nuo reglamento priėmimo ar paskelbimo iki jo įsigaliojimo valstybėje narėje. Kokios pareigos būsimai valstybei narei egzistuotų laikotarpiu iki įstojimo, jos negali būti didesnės nei tos, kurios tenka esamai valstybei narei panašiu laikotarpiu prieš įprastą reglamento įsigaliojimą. Taigi Malta gali būti laikoma pažeidusi įsipareigojimus prieš tapdama valstybe nare tik tuomet, jei vieną iš tuometinių 12 valstybių narių būtų galima laikyti pažeidusią įsipareigojimus pagal reglamentą tuo pagrindu, kad ši pasirašė panašią sutartį laikotarpiu nuo reglamento priėmimo ar paskelbimo, atitinkamai 1992 m. gruodžio 7 ar 12 d. iki jo įsigaliojimo 1993 m. sausio 1 d.

59. Šiuo atžvilgiu akivaizdu, kad reglamentas visas (ir visiems – valstybėms narėms, institucijoms ar asmenims) yra privalomas nuo jo įsigaliojimo dienos, bet ne iki jos, nebent išimtiniais atvejais jo nuostatos aiškiai

turėtų atgalinį poveikį[21]. EB 254 straipsnio 1 ir 2 dalyse (dabar – SESV 297 straipsnis) esanti norma, kuria užtikrinama, kad kiekvienas reglamentas turi turėti aiškiai nustatomą įsigaliojimo datą, yra esminė teisinio saugumo principo išraiška. Jei reglamentai sukeltų pasekmes iki jų įsigaliojimo dienos, ši diena netektų prasmės.

60. Nagrinėjamu atveju reglamente nėra aiškių nuostatų dėl jo atgalinio poveikio. Priešingai, ne tik 11 straipsnyje nurodoma, kad įsigaliojimo data yra 1993 m. sausio 1 d., tačiau ir 1 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodyta, kad laisvė teikti jūrų transporto paslaugas taikoma *nuo 1993 m. sausio 1 d.*, o 4 straipsnio 3 dalyje aiškiai numatyta, kad *esamos* viešųjų paslaugų teikimo sutartys gali ir toliau galioti iki jų galiojimo pabaigos. Tokiomis aplinkybėmis (tuo metu 12 buvusioms valstybėms narėms[22]) esamos sutartys gali reikšti tik tas, kurios egzistavo 1993 m. sausio 1 d., arba (tikėtina, 6 straipsnyje numatytų paslaugų, kurioms reglamentas laikinai netaikomas, atveju) – atitinkamos laikinos išimties nustojimo galioti dieną[23].

61. Todėl manau, kad valstybė narė, kuri 1992 m. gruodžio mėn. pabaigoje galėjo sudaryti viešųjų paslaugų teikimo sutartį neskelbdama Bendrijoje reikalaujamo kvietimo dalyvauti konkurse, negali būti nubausta už įsipareigojimų nesilaikymą pagal reglamento 1 ir 4 straipsnius.

62. Tiesa, valstybėms narėms taip pat taikoma bendresnė lojalaus bendradarbiavimo pareiga, šiuo metu įtvirtinta ES 4 straipsnio 3 dalyje (anksčiau – EB 10 straipsnis ir ES sutarties 5 straipsnis), kuri reiškia, jog turi būti imamasi visų reikiamų priemonių, užtikrinančių iš Sutarčių ar institucijų veiksmų kylančių pareigų vykdymą, kurie palengvina Bendrijos (ar Sąjungos) tikslų pasiekimą, ir susilaikoma nuo bet kokios priemonės, galinčios trukdyti įgyvendinti Sutarčių tikslus.

63. Būtent šia pareiga Teisingumo Teismas rėmėsi sprendime *Inter-Environnement*

21 — Dėl tokių išimtinių aplinkybių pavyzdžio žr. 1990 m. sausio 9 d. Sprendimą *SAFA* (C-337/88, Rink. p. I-1).

22 — Žr. šios išvados 45 punktą.

23 — Žr. šios išvados 20 punktą. Šio klausimo Teisingumo Teismas dar nesprendė, tačiau iš 2010 m. balandžio 22 d. Sprendimo *Enosi Efopliston Aktoploïas ir kiti* (C-122/09, Rink. p. I-3667) 15 ir 17 punktų, taip pat 2006 m. rugsėjo 28 d. Nutarties *Enosi Efopliston Aktoploïas ir kiti* (C-285/05) 19 punkto, minėto Sprendimo C-122/09 10 punkte galima numanyti, jog valstybė narė gali turėti pareigą nesiimti jokių veiksmų, kurie tikėtinai gali kelti rimtą pavojų reglamento taikymui pasibaigus laikinos išimties taikymo laikotarpiui. Žr. šios išvados 63 ir paskesnius punktus, ypač 65 punktą ir 25 išnašą.

Wallonie[24], nuspręsdamas, kad valstybės narės, kurioms skirta direktyva, jos įgyvendinimo laikotarpiu neturi priimti nuostatų, galinčių rimtai pakenkti numatytam direktyvos tikslui.

64. Vis dėlto nemanau, kad nusistovėjusi Teisingumo Teismo praktika direktyvų atžvilgiu gali būti paprasčiausiai perkelta ir taikoma reglamentams. Direktyva paprastai apibrėžia datą, kai ji įsigalios, ir datą, iki kurios valstybės narės privalo ją įgyvendinti. Teisingumo Teismo praktikoje nusistovėjo reikalavimas, kad būtent laikotarpiu tarp šių datų valstybės narės nepriimtų nuostatų, galinčių rimtai pakenkti numatytam direktyvos tikslui. Teisingumo Teismas niekada nėra nusprendęs, kad tokia pareiga būtų taikoma ilgesniam laikotarpiui nuo direktyvos priėmimo ir (arba) paskelbimo iki jos įsigaliojimo. Manau, kad dėl tokio sprendimo netektų prasmės įsigaliojimo data.

65. Reglamentams nenustatomas pereinamasis įgyvendinimo laikotarpis, tik laikotarpis nuo priėmimo ir (arba) paskelbimo iki įsigaliojimo, kuomet reglamentas tampa privalomas visas. Todėl reglamentų atveju laikotarpio, su kuriuo būtų galima sieti sprendimą *Inter-Environnement Wallonie*, nėra[25].

66. Netvirtinu, kad niekada negali būti aplinkybių, kurioms esant valstybė narė galėtų būti kalta dėl lojalaus bendradarbiavimo pareigos nesilaikymo, nes ėmėsi veiksmų, kai direktyva ar reglamentas egzistavo, bet dar nebuvo įsigalioję. Vis dėlto manau, kad tokiu atveju veiksmų, „galinčių rimtai pakenkti“ ginčijamos priemonės veiksmingumui, kriterijus turėtų būti aiškinamas itin griežtai. Tikėtina, kad tik veiksmai, kurie negalėtų būti atšaukti iki direktyvos perkėlimo termino pabaigos arba kurie kažkaip trukdytų taikyti reglamentą taip, kad būtų pasiektas jo tikslas, tokiomis aplinkybėmis būtų lojalaus bendradarbiavimo pareigos pažeidimas[26].

67. Nors byloms dėl įsipareigojimų neįvykdymo netaikoma *de minimis*

24 — 1997 m. gruodžio 18 d. sprendimo (C-129/96, Rink. p. I-7411) 45 punktas ir rezoliucinės dalies 2 punktas. Taip pat žr. generalinio advokato F. Jacobs išvadą, visų pirma 33 punktą bei 39 ir paskesnius punktus.

25 — Pripažįstu kol kas dar nepatvirtintą galimybę, kad laikinai nuo reglamento (be kita ko ir šio reglamento) taikymo nukrypti leidžianti nuostata ar taikymo išimtis gali sukurti lygiavertę pareigą tai, kuri suformuluota sprendime *Inter-Environnement Wallonie* (žr. 60 punktą ir 23 išnašą), tačiau nagrinėjamu atveju tokios laikinos nukrypti leidžiančios nuostatos ar išimties nebuvo, kai reglamentas įsigaliojo susijusioje valstybėje narėje.

26 — Taip pat žr. 24 išnašoje nurodytos generalinio advokato F. Jacobs išvados byloje *Inter-Environnement Wallonie* 42 ir paskesnius punktus.

taisyklė[27] – Teisingumo Teismas pripažins neįvykdžius įsipareigojimų, nepaisant to, koks mažas ar pavienis būtų pažeidimas, – manau, kad skirtingi kriterijai turėtų būti taikomi tais atvejais, kai tvirtinama, jog pažeidimas padarytas dėl veiksmų, kurių buvo imtasi iki aptariamos priemonės įsigaliojimo.

68. Dėl šioje byloje aptariamo reglamento Komisijai turėtų įrodyti, kad, pavyzdžiui, dėl ginčijamų veiksmų nebeįmanoma laikytis jo nuostatų pakankamai ilgą laikotarpį po įsigaliojimo, arba kad tai buvo keletas priemonių, kurios visos kartu ir sistemiškai trukdė jį taikyti, arba kurių buvo imtasi apgalvotai ir (arba) atvirai ketinant nepaisyti jo nuostatų.

69. Priešingai, nesant papildomų sunkinančių aplinkybių, vienos sutarties pasirašymas, nors ir aiškiai draudžiamos reglamentu nuo jo įsigaliojimo momento, mano nuomone, neturėtų būti laikomas savaime pakankamu pagrindu pateisinti sprendimą, kad valstybė narė neįvykdė lojalaus bendradarbiavimo pareigos, jei sutartis buvo pasirašyta iki reglamento įsigaliojimo. Kitokia nuomonė prilygtų ne tik įsigaliojimo datos svarbos, bet taip pat aiškios reglamento 4 straipsnio 3 dalies nuostatos neigimui.

70. Be to, mano nuomone, Komisija tokiu atveju pirmiausia turėjo prašyti pripažinti lojalaus bendradarbiavimo pareigos, o ne reglamento 1 ir 4 straipsnių, kurie pasirašant sutartį dar negaliojo, pažeidimą. Iš tikrųjų Teisingumo Teismas yra keletą kartų neprašomas nusprendęs, kad valstybė narė neįvykdė šios bendrosios pareigos[28], tačiau, kiek man žinoma, taip nė karto neįvyko po to, kai ieškinyje buvo nurodytas, nors neįrodytas, konkretesnės nuostatos pažeidimas, arba kai pažeidimą sukėlusių veiksmų padarymo metu tokia nuostata dar negaliojo.

71. Jei mano išvada, padaryta darant prielaidą, kad valstybė narė pasirašė panašią sutartį 1992 m. gruodžio pabaigoje, yra teisinga, kokias pasekmes ji galėtų turėti tokios valstybės narės kaip Malta, kuri pasirašė ginčijamą sutartį ne tik iki reglamento taikymo pradžios

27 — Žr., pavyzdžiui, 1984 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (166/82, Rink. p. 459) 24 punktą; 2000 m. birželio 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* (C-348/97, Rink. p. I-4429) 62 punktą arba 2005 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-157/03, Rink. p. I-2911) 44 punktą.

28 — Žr., pavyzdžiui, 2007 m. liepos 12 d. Sprendimą *Komisija prieš Austriją* (C-507/04, Rink. p I-5939).

jos teritorijoje, bet taip pat ir iki Sutarčių įsigaliojimo ir jos tapimo Europos Sąjungos valstybe nare, atveju?

72. Bent jau tai, kad 2004 m. balandžio mėn. Malta negalėjo turėti didesnės pareigos nei hipotetinė valstybė narė turėjo 1992 m. gruodžio mėn. Ji galėjo būti tik mažesnė. Laikinas įsipareigojimas pagal tarptautinę sutarčių teisę, nors ir nevisiškai sutariama dėl jo svarbos, negali reikšti, kad sutarties iki jos įsigaliojimo būtų laikomasi lygiai taip pat, kaip ir jai įsigaliojus, nes priešingu atveju jos įsigaliojimo data netektų prasmės.

73. Nors, kaip pažymėjau, Vienos konvencijos nuostatos iš esmės nėra privalomos Maltai, o normos formuluotė per daugelį metų buvo lanksti ir skirtingų autoriai įvairiai aiškinama[29], akivaizdu, kad laikinas įsipareigojimas draudžia pasirašiusiajai valstybei imtis ne visų veiksmų, kurie būtų nesuderinami su sutartimi, jei ji jau būtų galiojanti, bet veikiau tik tokių, kurie kaip nors pažeistų pagrindines sutarties nuostatas.

74. Šiuo atžvilgiu ne tvirtinu, kad kaip laikinas įsipareigojimas Stojimo į Europos Sąjungą sutartį pasirašiusiai ir ratifikavusiai valstybei tenka tik pareiga susilaikyti nuo tokių veiksmų, kurie galėtų paneigti ES sutarčių arba Stojimo sutarties objektą ir tikslą – tai iš tikrųjų turėtų būti išskirtinio masto veiksmai, – bet manau, kad pavienis nevisiškai su būsimais narystės Europos Sąjungoje įsipareigojimais suderinamo elgesio atvejis paprastai neturėtų užtraukti valstybei tolesnių procedūrų dėl įsipareigojimų pagal Sutartis neįvykdymo.

75. Manau, kad šioje byloje, net nenagrinėjant Maltos pateiktų pasiteisinimų, kuriais siekiama paaiškinti 2001 metų bendrojoje pozicijoje paminėtų datų ir galutinai sudarytos[30] sutarties galiojimo pradžios ir pabaigos terminų nesutapimus, Teisingumo

29 — J. Klabbers (minėtas 7 išnašoje) nurodo įvairius šaltinius, įtvirtinančius tokias pareigas, kaip antai „susilaikyti nuo veiksmų, kurie kuriai nors šaliai numatytų pareigų įgyvendinimą padarytų neįmanomą arba sudėtingesnį“, „nuo pasirašymo iki ratifikavimo nedaryti nieko, kas turėtų neigiamą įtaką sutarties tikslui“, „nedaryti nieko, kas kliudytų bet kokiems veiksmams, kuriuos kita šalis galėtų atlikti, jei sutartis įsigalios“, „iki ratifikavimo susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurie gerokai sumažintų pasirašymo metu prisiimto įsipareigojimo reikšmę“, arba nesiimti „nesąžiningų veiksmų, kuriais sąmoningai siekiama, kad kita šalis netektų naudos, kurią ji teisėtai tikėjosi gauti pagal sutartį ir dėl kurios ji suteikė lygiavertę kompensaciją“.

30 — Malta iš esmės teigia, kad: 1) norėdama teisingai įvertinti maršrutui būtinos paramos dydį, ji turėjo sulaukti GCCL restruktūrizacijos pabaigos ir trijų naujų laivų pristatymo; o 2) nustatydama sutarties trukmę ji laikėsi Komisijos gairių (COM(2003) 595 galutinis), pagal kurias sutarties trukmė laikoma neproporcinga tik tuomet, jeigu terminas ilgesnis kaip šešeri metai. Šiuo atžvilgiu tik pažymėsiu, kad toks pasiteisinimas, jei būtų nagrinėjamas, iš karto neturėtų būti atmestas.

Teismas neturėtų nuspręsti taip, kaip prašo Komisija.

76. Byla susijusi su viena sutartimi. Maltos ketinimas sudaryti tokią sutartį, tris ar daugiau metų galiosiančią po Maltos įstojimo į Europos Sąjungą dienos, buvo aiškiai išreikštas stojimo derybose. Tuo metu Komisija neprieštaravo tokiam ketinimui. Kadangi ji nei reikalavo, kad kokia nors sąlyga būtų įtvirtinta Stojimo akte dėl reglamento taikymo Maltai, nei derybų metu grįžo prie šio skyriaus, darytina prielaida, kad ji pripažino, jog tokia sutartis suderinama su reglamentu. Šiuo metu Komisija kaip pagrindą nurodo tai, kad faktiškai sudarytos sutarties terminas yra ilgesnis (mažiau nei trejais metais) nei numatyta 2001 m. spalio 26 d. bendrojoje pozicijoje. Taigi ginčijami veiksmai negali kelti rimto pavojaus bendram reglamento taikymui Maltoje ilgą laiką, tik iš jo taikymo srities ribotam laikotarpiui (nors ir gerokai ilgesniam nei tas, apie kurį iš pradžių buvo pranešta ir kuriam pritarta) pašalina konkrečią salų kabotažo paslaugą.

77. Toks elgesys, *atsižvelgiant į tai, kad nei reglamentas, nei Sutartys atitinkamu laiku Maltoje negaliojo*, mano nuomone, negali pateisinti sprendimo pripažinti, jog Malta neįvykdė įsipareigojimų *pagal reglamentą*, nesvarbu, kokią pareigą ji galėjo turėti kaip būsima valstybė narė, nepažeisti Sutarties tikslo ir objekto ar nedaryti kliūčių būsimam reglamento taikymui.

Išvada

78. Dėl minėtų priežasčių manau, kad Teisingumo Teismas turėtų atmesti ieškinį ir, kaip reikalauja Malta, remdamasis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalimi, priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.